

Аграрна історія в іменах Agrarian history in names

УДК 378.4:63:929(477.43)“Олійник”
10.31651/2413-8142-2021-26-Kadenyuk

О. С. Каденюк

доктор історичних наук, професор,
професор кафедри права, професійної і соціально-гуманітарної освіти
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2173-6055>
e-mail: akadenyuk@gmail.com

Бібліографічний опис для цитування: Каденюк О. С. Сільськогосподарський факультет Кам'янець-Подільського українського університету в особах: Іван Андрійович Олійник. *Український селянин*. 2021. Вип. 26. С. 78-82. doi: 10.31651/2413-8142-2021-26-Kadenyuk

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ОСОБАХ: ІВАН АНДРІЙОВИЧ ОЛІЙНИК

Анотація. *Мета дослідження* – проаналізувати організаційну, науково-педагогічну діяльність І. Олійника з упровадження та розвитку вищої сільськогосподарської освіти на Поділлі та створення ефективних форм сільськогосподарського виробництва на рубежі 20-30-х років ХХ століття. Для досягнення цієї мети використано проблемно-пошуковий, хронологічний та системні методи. **Висновки.** На початку ХХ століття Кам'янець-Подільський був одним із міст України, де формувалися національні культурно-освітні осередки, що сприяли пробудженню національної свідомості в Україні в 1917-1921 роках. Революція відкрила великі можливості для розвитку української освіти і культури. У жовтні 1918 р. Кам'янець-Подільському засновано Державний Український університет – перший національний вищий навчальний заклад, який створено власними зусиллями незалежної Української Держави. Через рік при університеті було відкрито сільськогосподарський факультет, при факультеті створено відділи: рослинництва, агрономічний, садівництва і городництва, скотарства. Відкриття факультету мало вагоме значення, в цей час Директорія розпочала аграрну реформу, котра потребувала фахівців із сільськогосподарською освітою. Одним із фундаторів сільськогосподарського факультету при Кам'янець-Подільському Державному Українському університеті був Іван Андрійович Олійник – відомий вчений агроном, перший декан агрономічного факультету Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту. У сучасній історіографії немає спеціальних комплексних досліджень суспільного життя та організаційної діяльності засновників сільськогосподарської освіти на Поділлі. Олійник народився 23 червня 1879 р. у містечку Студениця Ушицького повіту Подільської губернії в селянській сім'ї. У квітні 1919 р. було створено сільськогосподарський факультет Кам'янець-Подільського Державного Українського університету. Виникла гостра потреба щодо його фахового забезпечення, адже викладачів, котрі могли б викладати лекції студентам українською мовою і мали необхідний фах, було обмаль. І. Олійник мав тривалий практичний стаж роботи в аграрному секторі й необхідну освіту, тому керівництво університету запросило його до викладання. З приходом радянської влади І. Олійник залишився у Кам'янець-Подільському, став першим деканом агрономічного факультету інституту. Влітку 1930 р. Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут було реорганізовано в Інститут технічних культур та Всеукраїнський науково-дослідний інститут птахівництва. І. Олійник почав працювати, але довго викладати йому там не довелося. Каральні органи почали фабрикувати справу української філії «Трудової селянської партії» з центром у Харкові. Він був заарештований місцевими чекістами начебто за «контрреволюційну діяльність» в агрономії й засуджений. Лише 16 вересня 1960 р. рішенням судової колегії у кримінальних справах Верховної ради УРСР справа І. Олійника перервана в зв'язку з недоказовістю обвинувачення і він був реабілітований.

Ключові слова: сільськогосподарська освіта, селянство, біографія, Поділля.

Постановка проблеми. На початку ХХ століття Кам'янець-Подільський був одним із міст України, де формувалися національні культурно-освітні осередки, що сприяли пробудженню національної свідомості в Україні в 1917–1921 роках. Революція відкрила великі можливості для розвитку української освіти і культури. У жовтні 1918 р. у Кам'янець-Подільському засновано Державний Український університет – перший національний заклад вищої освіти, створений власними зусиллями незалежної Української Держави. Через рік в університеті було відкрито сільськогосподарський факультет із

чотирма відділами: рослинництва, агрономічний, садівництва і городництва, скотарства. Відкриття факультету мало вагоме значення, зважаючи на гостру потребу у фахівцях із сільськогосподарською освітою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В історичній літературі українського та закордонного походження недостатньо уваги приділено вивченню постатей фундаторів сільськогосподарської освіти на Поділлі, зокрема І. Олійника. У вітчизняній історіографії є незначна кількість праць, в яких

згадується про його громадську діяльність, але вони носять фрагментальний характер [1; 2; 3; 4;].

Мета – проаналізувати організаційну, науково-педагогічну діяльність І. Олійника у впровадженні та розвитку вищої сільськогосподарської освіти на Поділлі та створенні ефективних форм сільськогосподарського виробництва на рубежі 20-30-х років ХХ століття. Для досягнення цієї мети використано проблемно-пошуковий, хронологічний та системний методи.

Виклад основного матеріалу. Одним із фундаторів сільськогосподарського факультету Кам'янець-Подільського державного українського університету був Іван Андрійович Олійник – відомий вчений агроном, перший декан агрономічного факультету.

Він народився 23 червня 1879 р. у містечку Студениця Ушицького повіту Подільської губернії в селянській сім'ї. Батьки змогли дати добру початкову освіту і допитливий юнак по завершенню навчання в школі вступив до Уманської школи хліборобства та садівництва. Це був один із перших аграрних закладів на теренах України. Навчання у школі тривало шість років. У 1900 р. Іван закінчив навчання «по першому розряду», тобто на «відмінно» [5,108].

Після цього працював практикуючим агрономом у різних господарствах Подільської губернії. Коли на Правобережній Україні російським урядом було дозволено діяльність земств, став земським агрономом. Проте на цьому І. Олійник не зупинився. У 1911 р. він вступив до найпрестижнішого вищого аграрного закладу Російської імперії – Московського сільськогосподарського інституту. Навчання у ньому І. Олійник закінчив уже у 1918 р., отримав кваліфікацію «вченого агронома першого розряду». Успішному навчанню не завадила й та обставина, що з вибухом Першої світової війни Іван Андрійович був мобілізований до російської армії, де упродовж кількох років служив молодшим офіцером.

Наприкінці 1918 р. І. Олійник демобілізується з армії, повертається на Поділля і працює агрономом у Подільському губернському земстві. У політичній боротьбі участі не брав, до жодної партії не належав.

У квітні 1919 р. було створено сільськогосподарський факультет Кам'янець-Подільського державного українського університету. Виникло гостро питання про його фахове забезпечення, адже викладачів, котрі могли б викладати лекції студентам українською мовою і мали необхідний фах, було обмаль. Природно, що Івана Андрійовича, який мав великий практичний стаж роботи в аграрному секторі і необхідну освіту, керівництво університету запросило до викладання. З 30 липня 1919 р. він починає працювати на кафедрі приватного хліборобства лектором із суспільної агрономії й аграрного питання [6, 116]. У січні 1920 р. асистентом цієї кафедри став Юхим Павлович Підкуй-Муха, котрий в період революції працював у земельних установах Подільської губернії, де обіймав різні посади сільськогосподарського

призначення. Доля пізніше зведе його з І. Олійником ще раз за доволі сумних обставин.

У 1919–1920 навчальному році Іван Андрійович був обраний приват-доцентом по загальному хліборобству. Підготував 30 наукових та науково-популярних праць, переважно із суспільної агрономії та хліборобства [7, 108]. Водночас фактично власними зусиллями у березні 1920 р. створив кабінет суспільної агрономії й земельної справи. Поруч із викладанням на факультеті прочитав у лютому 1920 р. для населення міста та навколишніх сіл цикл популярних лекцій із земельної справи.

З приходом радянської влади І. Олійник залишився у Кам'янець-Подільському. У березні 1921 р., після утворення окремого сільськогосподарського інституту (СГІ), став заступником голови Господарчої ради СГІ професора М. Геращенка. Багато зробив для організації навчального процесу та поліпшення матеріальної бази сільськогосподарського інституту [8, 114]. Він став першим деканом агрономічного факультету інституту. Цей факультет він очолював з 1 червня 1921 р. до 20 грудня 1924 р. [9, 182].

У наступні роки Іван Андрійович, будучи провідником кафедри загального хліборобства, викладав такі дисципліни «Хліборобство», «Сільськогосподарське законодавство», «Сільськогосподарська економіка», «Державні і агрокультурні заходи», «Сільськогосподарське рахівництво» [10, 11]. Продовжував активно займатися науковою роботою. У наукових записках Кам'янець-Подільського СГІ були надруковані такі його праці: «Організаційні проблеми селянського господарства Правобережної України» (1924 р.), «Економіка сільського господарства Поділля (1921-1925 рр)» (1925 р.), «Проблема селянських сівозмін на Поділлі» (1927 р.). До речі, остання доповідь була виголошена на агрономічному з'їзді Кам'яниччини і отримала схвалення з боку окружного керівництва, яке ухвалило використати її для практичної діяльності у землевпорядкуванні. Результати багаторічної пошукової роботи І. Олійника були зібрані в «Матеріалах по вивченню економіки сільського господарства Кам'янецької округи», яку окружний земельний відділ видав у 1927 р. Ця ґрунтовна праця, що містить чимало цінних статистичних даних, не втратила своєї актуальності й активно використовується нині істориками, економістами, демографами.

З 1926 р. професор І. Олійник очолив соціально-економічну секцію міського наукового товариства ВУАН, а з 1927 р. – підсекцію сільськогосподарської економіки науково-дослідної кафедри «сільського господарства, економіки та культури Поділля». Плани діяльності секції передбачали дослідження окремих культур та галузей сільськогосподарського економічного значення, землевлаштування селянських громад в округах Поділля, питання сільськогосподарського районування на Поділлі й Південній Волині та інші питання.

У 20-х рр. відомі економісти сільського господарства М. Кондратьєв і О. Чайнов, їх послідовники в Україні І. Коротков, К. Маньковський, К. Коно-

ненко, В. Соловейчик та інші однозначно виступали за збереження і розвиток індивідуального господарства в аграрному секторі. І. Коротков відверто заявив про необхідність всебічної раціоналізації індивідуальних селянських господарств. Цьому, на його думку, могло сприяти поліпшення землевпорядкування, з метою справедливого розподілу землі між усіма категоріями хліборобів, збільшення кредитування сільських господарств, посилення їх зв'язків з ринком, впорядкування ціноутворення. Прихильники І. Короткова вважали, що під час землевпорядкування недоцільно ліквідувати хутори, створені за умов столипінської реформи. Вони вказували, що хутори швидше піддаються кооперуванню. Також активним прихильником кооперування виступав І. Олійник. Він вважав, що сільське господарство може стати високопродуктивним лише на основі створення і розвитку трудових кооперативів. Він розглядав кооперацію як протидію тоталітарному режиму, як форму місцевого самоврядування на основі об'єднання трудових кооперативів в сільськогосподарську громаду. Він був переконаний, що: 1. селянське господарство сімейного типу – первинна структурна одиниця у сільському господарстві. І тільки за наявності економічного інтересу цілком добровільно селяни вступали в будь-які асоціації, зокрема виробничого характеру; 2. кооперація виробників знайшла широке розповсюдження у різних галузях сільського господарства. Практично завершилося формування кооперативних структур на місцевому, регіональному і національному рівнях; 3. покращення і стабілізація продовольчої ситуації, без чого неможливий розвиток промислового виробництва, досягнута завдяки контролю кооперативами сільськогосподарського ринку з наданням переваги економічним стимулам над адміністративним втручанням.

Існуюча організаційна структура сільського господарства радянської України дедалі більше входила в протиріччя з загальною логікою розвитку зростаючої соціалістичної економіки. Командні методи набули поширення у різних галузях народного господарства і тільки сільське господарство з його кооперативами залишалося відносно незалежним і орієнтованим на ринкові відносини. Проблема знову перемістилася з економічної площини в політичну.

На жаль, ці дослідження припинилися навесні 1930 р. унаслідок розформування кафедри. Влітку 1930 р. Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут було реорганізовано в Інститут технічних культур (ІТК) та Всеукраїнський науково-дослідний інститут птахівництва. І. Олійник почав працювати в ІТК, але довго викладати йому там не довелося. Каральні органи почали фабрикувати справу української філії «Трудової селянської партії» з центром у Харкові. За задумом ДПУ УСРР, до її складу начебто входили співробітники сільськогосподарських курсів Наркозему УСРР, вчені-аграрники, досвідчені агрономи. До «керівного ядра» було визначено співробітника сільськогосподарських курсів Наркозему УСРР І. Доленка та ке-

рівника кабінету фінансування Інституту сільськогосподарської економіки А. Дідусенка, а керівником української філії «ТСП» оголосили професора І. Короткова. Чекисти окреслили потенційне коло спротиву суцільної колективізації в УСРР [11, 122].

У 1930 р. ДПУ «виявило» 17 окружних філій «ТСП»: Дніпропетровську, Полтавську, Запорізьку, Криворізьку, Тульчинську, Кам'янець-Подільську, Сумську, Луганську, Ізюмську, Роменську, Артемівську, Старобільську, Маріупольську тощо. Організаторами осередків начебто були керівники та члени місцевих осередків Всеукраїнського агрономічного товариства – агрономи, наукові співробітники сільськогосподарських дослідних станцій, співробітники окружних земвідділів, кооперативних, сільськогосподарських установ. Низові осередки нібито опиралися на «сільські куркулько-повстанські групи».

В обвинувальному вирокі по справі української філії «Трудової селянської партії», яку 5 липня 1931 р. затвердив очільник ДПУ УСРР В. Балицький, йшлося про те, що до складу Кам'янець-Подільської організації входили завідувач відділом землевпорядкування ОЗУ Степан Чернявський, колишній Кам'янець-Подільський агроном, а на момент арешту – співробітник Наркомату земельних справ Юхим Підкуй-Муха, агроном-інструктор Кам'янець-Подільської Районної спілки «Кооптах» Федір Миклашевський та колишній професор СГІ Іван Олійник. Зокрема, Івану Андрійовичу пригадали те, що ще у 1923 р. він був заарештований місцевими чекистами за «контрреволюційну діяльність», але швидко відпущений на свободу. Тепер же його оголосили активним членом міфічної «ТСП», що він проводив «контрреволюційну роботу» в агрономії. Вченого звинуватили у злочинах, передбачених ст.54-7, 54-11 Кримінального кодексу УСРР.

Незважаючи на тиск та тортури, І. Олійник, на відміну від інших підсудних, своєї вини не визнав. Надії заарештованих на розгляд справи в судовому порядку не справдилися. Після закінчення слідства їх відправили відбувати покарання, а про винесені їм Колегією ОДПУ СРСР вирoki вони довідалися чи на пересильних пунктах, або прибувши до місця відбуття покарання.

Івана Андрійовича Олійника Колегія ОДПУ постановила вислати на три роки до Казахстану, починаючи час ув'язнення з 18 грудня 1930 р. Разом із ним депортували до Алма-Ати ще 17 заарештованих у цій справі осіб. Потім вченого перевели до м. Чимкент Казахської РСР під нагляд ОДПУ. Там І. Олійника під час свого відрядження до Середньої Азії зустрів колишній студент Кам'янець-Подільського СГІ Василь Гарба. Він у своїх спогадах, написаних в 1970-х роках в еміграції, так згадує свою зустріч з колишнім своїм наставником: «Зустріч наша з І.А. Олійником була блискучо коротка. Як й інші пасажири з потягу, я мчав навипередки, де мав бути бак з гарячою водою... Це ж був єдиний приступний і рятівний в дорозі напій... У такому стані мене спинив мій колишній професор І.А. Олійник. Він мене впізнав, силкувався згадати

моє прізвище. На мене ніби з переляку дивились глибоко запалі... «олійниківські» карі очі... Увесь він був як навошений манекен – явна жертва малярії та фізичного виснаження» [12, 314].

Іван Андрійович відповів своєму колишньому студенту, що він засланий, працює на Чимкентському заводі й дуже мучиться. Потяг рушив далі й Василь залишив І. Олійника на спорожній платформі. Через десятиліття він добре пам'ятав усі деталі цієї сумної й випадкової зустрічі. Іван Андрійович вже тоді був важко хворим і наприкінці 1933 р. помер.

Рішенням судової колегії у кримінальних справах Верховної ради УРСР від 16 вересня 1960 р. справа І. Олійника перервана в зв'язку з недоказаністю обвинувачення і він був реабілітований.

Точна дата смерті вченого до цього часу невідома. У листі до доньки І. Олійника Людмили Іванівни Аскані від 30 січня 1992 р. співробітник УСНБУ С. Самсонюк відзначив, що «Ваш батько був незаконно заарештований 18 грудня 1930 р. Кам'янець-Подільським прикордонним загonom по безпідставному звинуваченні в участі в контрреволюційній так званій «Трудовій селянській партії». Згідно постанови Колегії ОГПУ від 12 вересня 1931 р. був засланий до Казахстану

терміном на три роки. На жаль, відомостей про його подальшу долю ми не маємо» [11, 312].

Висновки. За той невеликий проміжок часу, який припадає на наукову та педагогічну діяльність І. Олійника, можна простежити історію становлення та розвитку сільськогосподарської освіти та науки в Україні.

Завдяки І. Олійнику в Подільському регіоні пропагувалася ідея селянських господарств сімейного типу, які могли б на добровільній основі організовуватися у виробничі, споживчі та ін. асоціації.

З кінця 1920-х рр. стосовно до усіх категорій українського селянства застосовувалися масові репресії, що супроводжувалися експропріацією заможного прошарку селянства і руйнуванням розвинутої системи сільськогосподарської кооперації. Насильницькими методами протягом першої п'ятирічки в Україні було «колективізовано» понад 70% селянських господарств і 80,2% посівних площ [13, 128].

Існуюча організаційна структура сільського господарства радянської України дедалі більше входила в протиріччя з загальною логікою розвитку зростаючої соціалістичної економіки. Командні методи набули поширення у різних галузях народного господарства і освіти.

Список використаної літератури та джерел:

1. Завальнюк О. Утворення і діяльність державних українських університетів (1917-1921 рр.). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 644 с.
2. Даниленко В. Освіта України в роки національно-демократичної революції (1917-1920): з хроніки подій. Абетка-Нова. Кам'янець-Подільський. 2005. 160 с.
3. Беренштейн Л., Панченко П., Джос Ф. Українське село у 20-90 роках ХХ століття. НАН України; Інститут історії України. Київ. 1998. – 140 с.
4. Каденюк О., Алешенко М., Нестеренко В. Подільський державний аграрно-технічний університет. Хронологія подій. Документи. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2009. 100 с.
5. Державний архів Хмельницької області (далі - ДАХМО). Ф. 6, оп.1, спр. 122. 220 арк.
6. ДАХМО. Ф.582, оп.2, спр. 40. 56 арк.
7. Наш шлях. 1920. 5 лютого.
8. ДАХМО. Ф.195, оп.1, спр. 9. 180 арк.
9. Баєр М. Науково-дослідча кафедра природи, сільського господарства й культури Поділля при Кам'янець-Подільському СГІ. Записки сільськогосподарського інституту у Кам'янці на Поділлі. Кн 4. 1927. 41 с.
10. Баєр М. Підсумки будівництва Кам'янецького Сільсько-Господарського Інституту та перспективи його розвитку: відбитки з кн. 4-ї «Записок С.-Г. Інституту в Кам'янці на Поділлі». Кам'янець на Поділлі: друкарня імені Леніна, 1927. 41 с.
11. Справа «Української філії Трудової селянської партії». Збірник документів ці матеріалів. К. 2010. 368 с.
12. Гарба Василь. На розпутьях. До історії одного покоління, Нью-Йорк, 1976. 353 с.
13. Каденюк О. Аграрна історія України. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2005. 300 с.

References:

1. Zaval'nyuk, O. (2011) Utvorennya i diyal'nist' derzhavny`x ukrayins`ky`x univ`ersytetiv (1917-1921 rr.). [Formation and activity of state Ukrainian universities (1917-1921)] Kam`yanecz`-Podil`s`ky`j: Akxioma. [in Ukrainian].
2. Dany`lenko, V. (2005) Osvita Ukrayiny` v roky` nacional`no-demokraty`chnoyi revolyuciyi (1917-1920): z khroniky` podij. [Education of Ukraine during the years of the national-democratic revolution (1917-1920): from the chronicle of events.] Abetka-Nova. Kam`yanecz`-Podil`s`ky`j. [in Ukrainian]
3. Berenshtejn, L & Panchenko, P. & Dzhos, F. (1998) Ukrayins`ke selo u 20-90 rokax XX stolittya. [Ukrainian village in the 20-90s of the twentieth century] NAN Ukrayiny` ; Insty`tut istoriyi Ukrayiny`. Ky`yiv. [in Ukrainian].
4. Kadenyuk, O., Aleshhenko, M. & Nesterenko, V. (2009) Podil`s`ky`j derzhavny`j agrarno-texnichny`j univ`ersytet. Dokumenty`. Monografiya.[Podolsk State Agrarian Technical University] Kam`yanecz`-Podil`s`ky`j : Abetka. [in Ukrainian].
5. Derzhavny`j arxiv Xmel`ny`cz`koyi oblasti [State Archives of Khmelnytsky Region]. F. 6, op.1, spr. 122. 220 ark. [in Ukrainian].
6. State Archives of Khmelnytsky Region. F.582, op.2, spr. 40. – 56 ark. [in Ukrainian].
7. Nash shlyax. [Our way]. 1920. 5 lyutogo. [in Ukrainian].
8. State Archives of Khmelnytsky Region. F.195, op.1, spr. 9. – 180 ark. [in Ukrainian].
9. Bayer, M. (1927) Naukovo-doslidcha kafedra pry`rody`, sil`s`kogo gospodarstva j kul`tury` Podillya pry` Kam`yanecz`-Podil`s`komu SGI. [Research Department of Nature, Agriculture and Culture of Podillya at Kamyanez Podilsky Agricultural Institute] Zapy`sky`sil`s`kogospodars`kogo insty`tutu u Kam`yaneci na Podilli, 4. [in Ukrainian].

10. Bayer, M. (1927) *Pidsumky`budivny`cztva Kam`yanecz`kogo Sil`s`ko-Gospodars`kogo Insty`tutu ta perspekty`vy` jogo rozvy`tku: vidby`tky` [Zapy`sok S.-G. Insty`tutu v Kam`yanci na Podilli. [Results of the construction of the Kamyanets Agricultural Institute and prospects for its development]. Kam`yanecz` na Podillyu, 1927, 4 [in Ukrainian].*
11. Sprava "Ukrayins`koyi filiyi Trudovoyi selyans`koyi partiyi". (2010) *Zbirny`k dokumentiv materialiv. [The case of the "Ukrainian branch of the Labor Peasant Party." Collection of documents of these materials]. Kyiv. [in Ukrainian].*
12. Garba Vasy`I. (1976) *Na rozputtyax. Do istoriyi odnogo pokolnnya. [At the crossroads. To the history of one generation] N`yu-Jork. [in Ukrainian].*
13. Kadeniuk O. *Ahrarna istoriia Ukrainy [Agrarian history of Ukraine]. Kamianets-Podilskiy: Abetka, 2005. [in Ukrainian].*

Olexander S. Kadenyuk

Doctor of Historical Sciences, Professor, Professor of the Department of Law, Vocational and Social-Humanitarian Education, Podolsk State Agrarian and Technical University, Kamianets-Podilskiy, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2173-6055>

e-mail: akadenyuk@gmail.com

Bibliographic Description of the Article: Kadenyuk, O. Faculty of agriculture at Kamyans-Podilsk Ukrainian University in persons: Ivan Andriyovych Oliynyk. *Ukrainskyi Selianyn. [Ukrainian peasant]*, 26, 78-82. (In Ukrainian). doi: 10.31651/2413-8142-2021-26-Kadenyuk

FACULTY OF AGRICULTURE AT KAMYANETS-PODILSK UKRAINIAN UNIVERSITY IN PERSONS: IVAN ANDRIYOVYCH OLIYNYK

Abstract. Introduction. *At the beginning of the twentieth century, Kamianets-Podilskiy was one of the cities of Ukraine where national cultural and educational centers were formed, which contributed to the awakening of national consciousness in Ukraine in 1917-1921. The revolution opened up great opportunities for the development of Ukrainian education and culture. In October 1918, the State Ukrainian University was founded in Kamianets-Podilskiy, the first national higher educational institution created by the independent Ukrainian state. A year later, the University opened an agricultural faculty, the faculty created departments: crop, agronomic, horticultural and horticultural, livestock. The opening of the faculty was important, at which time the Directorate began land reform, which required specialists with agricultural education. One of the founders of the Faculty of Agriculture at Kamyanets-Podilskiy State Ukrainian University was Ivan Andriyovych Oliynyk - a famous agronomist, the first dean of the Faculty of Agronomy of Kamyanets-Podilskiy Agricultural Institute. In modern historiography there are no special comprehensive studies of social life and organizational activities of the founders of agricultural education in Podolia.*

The purpose is to analyze the figure of I. Oliynyk – one of the organizers of agricultural education in Podillya.

The methods of investigation: problem-searching, historical-comparative, systems thinking, chronological, analysis and synthesis.

Results. *I. A. Oliynyk was born on June 23, 1879 in the town of Studenytsia, Ushytsya district, Podolsk province, into a peasant family. In April 1919, the Faculty of Agriculture was established at Kamyanets-Podilskiy State Ukrainian University. There was an urgent need for his professional support, because there were not enough teachers who could teach lectures to students in the Ukrainian language and had the necessary specialty. I. Oliynyk had extensive practical experience in the agricultural sector and the necessary education, so the university management invited to teach. With the advent of Soviet power I. Oliynyk remained in Kam`yanka-Podilskiy, became the first dean of the agronomic faculty of the institute. In the summer of 1930, the Kamyanets-Podilskiy Agricultural Institute was reorganized into the Institute of Technical Cultures and the All-Ukrainian Research Institute of Poultry. I.A. Oliynyk started working but he didn't have to teach there for a long time. The punitive authorities began to fabricate the case of the Ukrainian branch of the Labor Peasant Party with its center in Kharkiv. He was arrested by local Chekists for allegedly «counter-revolutionary activities» in agronomy and convicted. And only on September 16, 1960, by the decision of the Judicial Board for Criminal Cases of the Verkhovna Rada of the USSR, the case of I.A. Oliynyk was interrupted due to the lack of evidence of the accusation and he was rehabilitated.*

Novelty of the results of the research. *Investigating the history of agricultural education in Ukraine, in particular in Podillya through the figure of Ivan Andreevich Oliynyk traces the general trend of the era, the attitude of political regimes to educators, scientists, public and political figures. Everyone's biography will give an opportunity to recreate their own face in history, and then make a holistic picture of events, time and system.*

Conclusions. *For the short period of time that falls on the scientific and pedagogical activities of I.A. Oliynyk can trace the history of formation and development of agricultural education in Ukraine. The historical period of the 20s-30s of the XX century under the influence of political events and realities of that time formed a system that influenced not only the socio-political relations, but also the personal life of each person.*

Key words: agricultural education, peasantry, biography, Podillya.

Received 07.10.2021

Accepted 10.12.2021